

■ **Υδραίοι Αγωνιστές τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως**

Ἀντώνιος Κριεζῆς*

† 1η Ἀπριλίου 1865

Ὁ Ἀντώνιος Κριεζῆς ἦταν ναυμάχος τοῦ '21 καὶ πολιτικός, ὁ πιὸ ἐπιφανῆς ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῶν Κριεζῆδων, τόσο κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Ἀγῶνα ὅσο καὶ στὴν μετέπειτα πολιτικὴ ζωὴ τοῦ νεοσύστατου ἑλληνικοῦ κράτους. Ὑπῆρξε ὁ πρῶτος ἀξιωματικὸς τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ στὸν ὁποῖο ἀπενεμήθη ὁ βαθμὸς τοῦ ἀντιναύαρχου καὶ ὁ μακροβιότερος πρωθυπουργὸς τῆς Ὀθωνικῆς περιόδου (1849-1854).

* * *

Ὁ ἀρβανίτικης καταγωγῆς Ἀντώνιος Κριεζῆς γεννήθηκε τὸ 1796 στὴν Ὑδρα καὶ ἦταν υἱὸς τοῦ Γεωργίου Κριεζῆ καὶ ἐγγονὸς τοῦ Δημητρίου ἢ Δέδε Κριεζῆ, ὁ ὁποῖος στὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα ἐγκατέλειψε τὸ χωριὸ του, τὰ Κριεζὰ τῆς Εὐβοίας, καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴν Ὑδρα.

Σὲ ἡλικία 15 ἐτῶν ὁ νεαρὸς Ἀντώνιος ἔπεσε στὰ χέρια ἀλγερινῶν πειρατῶν, μαζί μὲ τὸν ἀδελφὸ του Ἰωάννη, καὶ παρέμεινε αἰχμάλωτος στὸ Ἀλγέρι ἐπὶ τρία χρόνια. **Μ**ετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ὑδρα ναυπήγησε νέο πλοῖο καὶ ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ναυτιλία.

* * *

Ὅταν, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1821, ὁ πλοίαρχος Ἀντώνης Οἰκονόμου ὑποκίνησε τοὺς ὑδραίους ναῦτες σὲ ἐξέγερση καὶ ἀνέλαβε τὴν ἐξουσία στὸ νησί, μὲ σκοπὸ νὰ ἐπιταχύνει τὴν συμμετοχὴ τῆς Ὑδρας στὸν Ἀγῶνα, ὁ Ἀντώνιος Κριεζῆς συν-

τάχθηκε μὲ τοὺς προκρίτους καὶ ἀνέλαβε νὰ τὸν καταδιώξει μέχρι τὸ Κρανίδι.

Ἐκτοτε πῆρε μέρος σὲ πολλές θαλάσσιες ἐπιχειρήσεις (σὲ 27 ναυμαχίες), ὅπου διακρίθηκε γιὰ τὴν τόλμη καὶ τὴν γενναιότητά του. **Ἦ**ταν, στὶς ἀρχὲς Μαΐου τοῦ 1821, ὑδραϊικη μοῖρα, μὲ ναύαρχο τὸν Γιακουμάκη Τομπάζη, ἐκστράτευσε στὸν Ἑλλήσποντο, γιὰ νὰ ἐμποδίσει τὴν ἔξοδο τοῦ τουρκικοῦ στόλου, μεταξὺ τῶν πλοίαρχων ἦταν καὶ ὁ Ἀντώνιος Κριεζῆς. **Σ**τὶς 8 Ἰουλίου τοῦ ἴδιου χρόνου, μὲ ναύαρχο τὸν Γεώργιο Σαχτούρη, συμμετεῖχε στὴν ἐπίθεση ἐναντίον ἐννέα τουρκικῶν πλοίων, κοντὰ στὶς ἀκτὲς τῆς Σάμου.

Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1822, ἔλαβε μέρος στὴν ναυτικὴ ἐκστρατεία τοῦ Κόλπου τῶν Πατρῶν, ὑπὸ τις διαταγὲς τοῦ Ἀνδρέα Μιαούλη, καὶ στὶς 8 Σεπτεμβρίου τοῦ ἴδιου χρόνου, μὲ τὸν Ἀνάργυρο Λεμπέση καὶ μὲ τὸ πυρπολικὸ τοῦ Λεονάρδου Θεοδωρῆ, ἐπιτέθηκε στὸν Ἀργολικὸ Κόλπο ἐναντίον τῆς τουρκικῆς μοίρας ποὺ προσπαθοῦσε νὰ ἀνεφοδιάσει τὸ Ναύπλιο καὶ τὴν ἀνάγκασε νὰ ὑποχωρήσει (Ναυμαχία τῶν Σπετσῶν).

Σὲ ὅλες τίς μετέπειτα ναυτικὲς ἐκστρατεῖες τοῦ ὑδραϊίου στόλου, ὁ Ἀντώνιος Κριεζῆς εἶχε πρωταγωνιστικὸ ρόλο. **Σ**τὶς 10 Ἀπριλίου πῆρε μέρος στὴν Ναυμαχία τῆς Μυτιλήνης, στὶς ἀρχὲς Αὐγούστου τοῦ 1824 στὶς ναυμαχίες στὰ ἀνοιχτὰ τῆς Σάμου καὶ στὶς 29 Αὐγούστου τοῦ ἴδιου χρόνου στὴν Ναυμαχία τοῦ Γέροντα, ὅπου κατατροπώθηκε ὁ τουρκοαιγυπτιακὸς στόλος καὶ κήκε φρεγάτα μὲ 44 κανόνια.

Στὶς 30 Ἀπριλίου 1825 πῆρε ἐπίσης μέρος στὴν Ναυμαχία τῆς Μεθώνης, ὅπου καταστράφηκαν τουρκικὰ πολεμικά. **Ἦ**ταν τὸ καλοκαίρι τοῦ ἴδιου χρόνου ἀποφασίστηκε ἡ πυρπόληση τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου στὸ λιμάνι τῆς Ἀλεξάνδρειας, ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης προέκρινε τὸν Ἀντώνιο Κριεζῆ ὡς τὸν πιὸ κατάλληλο νὰ συμμετάσχει στὴν ἐπικίνδυνη αὐτὴ ἐκστρατεία, ἡ ὁποία, ἀπὸ τυχαῖα γεγονότα, δὲν εἶχε ἐπιτυχία.

* * *

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, ἐπὶ διακυβέρνησης τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια, ἔλαβε μέρος στὴν δίωξη τῆς πειρατείας στὶς Βόρειες Σποράδες, τὸν Μάρτιο τοῦ 1828, καὶ τὸν Ὀκτώβριο διορίστηκε ἀρχηγὸς τῆς ναυτικῆς

μοίρας στην Δυτική Ελλάδα με τον βαθμό του Μοιράρχου. **Τ**ὸ 1831 προήχθη σὲ Ἀντιναύαρχο καὶ τὸν ἐπόμενο χρόνο σὲ Ναύαρχο.

Η Ἀντιβασιλεία πρὶν ἀπὸ τὴν ἐνηλικίωση τοῦ Ὅθωνα εἶχε ἀναθεωρήσει τοὺς ἀπονεμηθέντες βαθμοὺς ἀπὸ τὸν Καποδίστρια. **Ο** δὲ Ὅθων, ἀναγνωρίζοντας τὶς πολλαπλὲς ὑπηρεσί-ες του, τὸν κατέταξε στὸ πολεμικὸ ναυτικὸ μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ πλοιάρχου β' τάξης, τὸ 1834 τοῦ ἀνέθεσε τὴν διοίκηση μοίρας τοῦ Αἰγαίου καὶ τὸ 1835 τὸν προήγαγε σὲ πλοίαρχο α' τάξης. **Ἐ**κτοτε ἀνῆκε στὸ στενὸ περιβάλλον τοῦ Μονάρχη καὶ ἦταν μέχρι τέλους ἀφοσιωμένος σὲ αὐτόν.

Στις 14 Φεβρουαρίου 1836 ἔγινε Γραμματεὺς (Ἐπίτροπος) ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ παρέμεινε στὴ θέση αὐτὴ ἐπὶ πέντε διαδοχικὲς κυβερνήσεις ἕως τὶς 3 Σεπτεμβρίου 1842. **Ἦ**περασπίστηκε τὸν Ὅθωνα σὲ ὅλα τὰ ἐναντίον του κινήματα καὶ τὸ 1838 πρωταγωνίστησε στὴν καταστολὴ τοῦ κινήματος τῆς Ἰδρίας. **Τ**ὸ 1844 προήχθη σὲ Ἐπίτροπο καὶ ἀνέλαβε Μέγας Αὐλάρχης στὴν βασιλικὴ Αὐλή, ἐνῶ τὸ 1847 ἔγινε Γερουσιαστὴς.

* * *

Στις 12 Δεκεμβρίου 1849, διαδέχτηκε στὴν πρωθυπουργία τὸν Κωνσταντῖνο Κανάρη καὶ στὴν κυβέρνηση ποὺ σχηματίστηκε ἀνέλαβε καὶ τὸ Ἐπίτροπιό τῶν Ναυτικῶν. **Η** κυβέρνησή του ἐλεγχόταν ἀπόλυτα ἀπὸ τὸν Ὅθωνα, ὁ ὁποῖος συχνὰ προήδρευε τοῦ Ἐπίτροπικοῦ Συμβουλίου. **Κ**ατὰ τὴν διάρκεια τῆς πρωθυπουργίας του διεξήγαγε δύο ἐκλογές (1850 καὶ 1853), ἐνῶ χειρίστηκε μὲ σύνεση τὸ ἐπείσοδιο Πατισίφικο (μια διπλωματικὴ καὶ πολιτικὴ κρίση μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Βρετανίας τὸ 1849-1850).

Στις 16 Μαΐου 1854 ἐξαναγκάστηκε σὲ παραίτηση ἀπὸ τὴν πρωθυπουργία μετὰ τὴν κατάληψη τοῦ Πειραιᾶ ἀπὸ τὰ ἀγγλογαλλικὰ στρατεύματα κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Κριμαϊκοῦ Πολέμου καὶ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρο Μαυροκορδάτο. **Ο**ὐσιαστικά, ἔκτοτε ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὴν πολιτικὴ. **Ο** Γεώργιος Α', ἀναγνωρίζοντας τὴν ἀξία του, τὸν δῶκε ἐπίτιμο Ἐπίτροπιστὴ του καὶ τοῦ ἀπένευσε τὸν βαθμὸ τοῦ Ἀντιναύαρχου.

Ο Ἀντώνιος Κριεζῆς ἀπέθανε στὴν

Αθήνα τὴν 1η Ἀπριλίου 1865, σὲ ἡλικία 69 ἐτῶν.

Ἀπὸ τὸν γάμο του μὲ τὴν Κυριακούλα Βούλγαρη, ἀδελφὴ τοῦ πολιτικοῦ Δημητρίου Βούλγαρη καὶ κυρία ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς βασίλισσας Ἀμαλίας, ἀπέκτησε πολλὰ παιδιά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα διακρίθηκαν περισσότερο τρεῖς υἱοὶ του: ὁ Ἐπαμεινώνδας Κριεζῆς, ἀξιωματικὸς τοῦ Ναυτικοῦ, βουλευτὴς Ὑδρας καὶ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν τὸ 1893, ὁ Δημήτριος Κριεζῆς, ἀξιωματικὸς τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ (Ὑποναύαρχος) καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ Γεωργίου Β' καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Κριεζῆς, ποὺ ἀκολούθησε τὸν διπλωματικὸ κλάδο καὶ διετέλεσε Πρόξενος στὴν Μασσαλία καὶ τὸ Παρίσι.

*Ἀντωνίου Κριεζῆ,
τοῦ ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἡμῶν
εὐκλεῶς ἀγωνισαμένου
ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀγῶσιν,
Αἰωνία ἡ μνήμη!*

(*) Πηγή: <https://www.sansimera.gr/biographies/2609> • Ἐπιμέλ. ἡμετ.